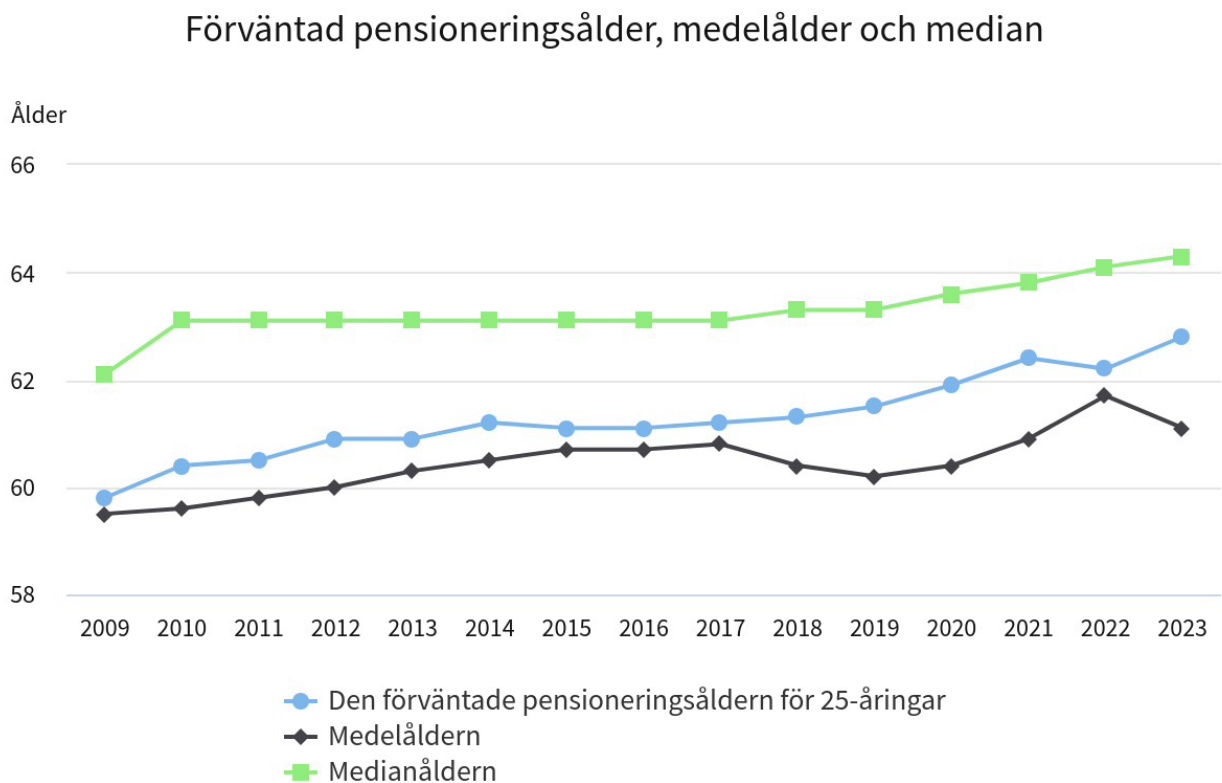

Faktisk pensionsålder

Pensioneringsåldern ökade mer än det målsatta

Förväntad pensioneringsålder, medelålder och median

Källa: Pensionsskyddscentralen

År 2023 var den förväntade pensioneringsåldern i arbetspensionssystemet 62,8 år, och således överskreds minimimålet för ökningen av pensioneringsåldern (62,4 år) för första gången. Den förväntade pensioneringsåldern steg 0,6 år från året innan. Den förväntade pensioneringsåldern ökade på grund av att antalet som ålderspensionerades var litet jämfört med året innan. År 2023 uppnåddes den lägsta åldern för ålderspension av dem födda 1.1–30.9.1959. Även för 50-åringar steg den förväntade pensioneringsåldern med 0,6 år (64,4 år).

Minimimålet som sattes år 2009 hann redan förverkligas år 2021, när den förväntade pensioneringsåldern steg till 62,4 år, vilket var just nivån för målet. Nästa år vände den förväntade pensioneringsåldern ändå nedåt eftersom exceptionellt många försäkrade ålderspensionerades. Det här gjorde också så antalet som ålderspensionerades år 2023 blev litet.

Antalet personer som blev sjukpensionerade hölls på samma nivå som året innan. Åren 2021–2023 har de nya sjukpensionstagarnas årliga antal varit under 18 000 försäkrade. Antalen är de minsta för 2000-talet, även om sjukpensioner nu också beviljas till 63-åringar i motsats till tidigare.

År 2023 nypensionerades 57 600 personer med arbetspension, varav 40 000 med ålderspension. Från året innan minskade de nypensionerades antal med 14 000 försäkrade. Den största minskningen skedde bland dem som uppnått pensionsåldern, varav många ansökte om pensionen redan under året innan på grund av den exceptionella indexförändringen.

År 2023 var den förväntade pensioneringsåldern för 25-åriga män 63,2 år och för 25-åriga kvinnor 62,4 år. Skillnaden mellan mäns och kvinnors pensioneringsålder har varit liten, men nu har skillnaden från och med mitten av 2010-talet ökat till 0,8 år med högre förväntad pensioneringsålder för män.

Speciellt i början av arbetslivet har kvinnor en större risk att bli sjukpensionerade än män och därför är kvinnors genomsnittliga pensioneringsålder lägre än mäns. I övrigt går män och kvinnor i pension på samma sätt. Inom den kvinnodominerade offentliga sektorn är pensioneringsåldern något lägre än inom den privata sektorn.

Förväntad pensioneringsålder för 25- och 50-åringar

	Källa: Pensionsskyddscentralen	
	Den förväntade pensioneringsåldern för 25-åringar	Den förväntade pensioneringsåldern för 50-åringar
2016		
2016	61,1	62,8
2017	61,2	62,8
2018	61,3	63,1
2019	61,5	63,4
2020	61,9	63,8
2021	62,4	64,0
2022	62,2	63,8
2023	62,8	64,4

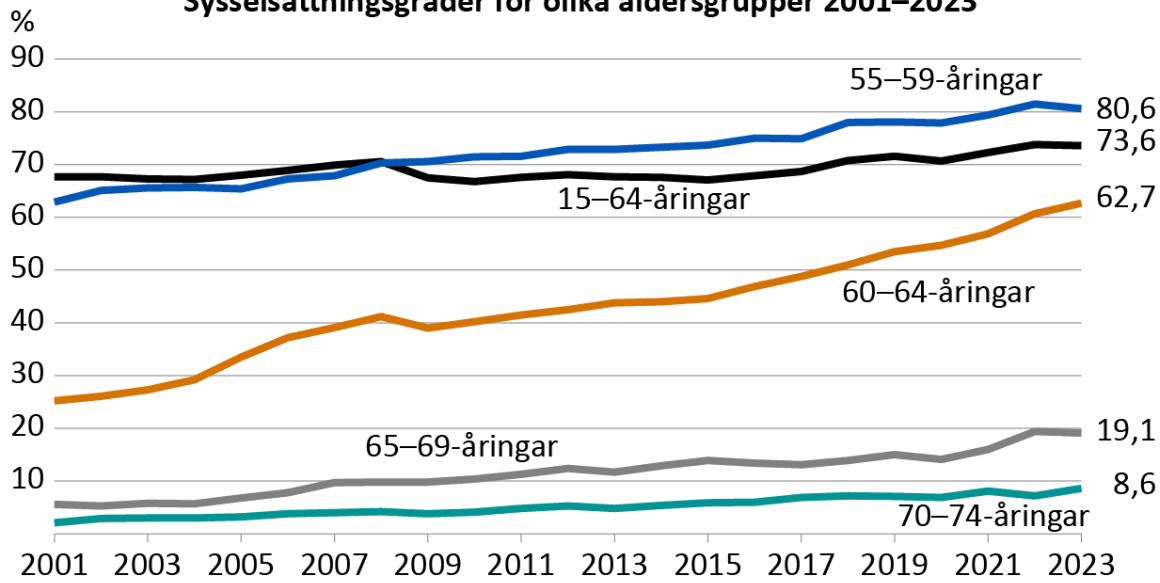
Sysselsättning

De äldres (55–64-åringar) sysselsättningsutveckling har varit stark

År 2023 vände den uppåtgående trenden för sysselsättning nedåt, men fortsatte hos dem som fyllt 60 år

- Sysselsättningsgraden för befolkningen i arbetsför ålder var 73,6 % (minskning från året innan med 0,2 procentenheter),
- De äldres sysselsättningsutveckling har varit god på 2000-talet
- 55–59-åringarnas sysselsättningsgrad minskade 0,9 %-enheter från året innan, vilket var statistikhistoriens högsta.
- 60–64-åringarnas sysselsättningsgrad steg igen till ett nytt rekord 62,7 % – en ökning med 2,0 %-enheter från året innan.
- 63-åringarnas sysselsättningsgrad har från år 2017 ökat över 20 %-enheter. I fjol vände ökningen nedåt till en nivå på nära 60 procent, eftersom åldersgränsen för ålderspension steg till 64 år.
- År 2023 ökade sysselsättningsgraden speciellt kraftigt i 64-åringarnas åldersgrupp och överskred 40 procents nivå.

Sysselsättningsgrader för olika åldersgrupper 2001–2023

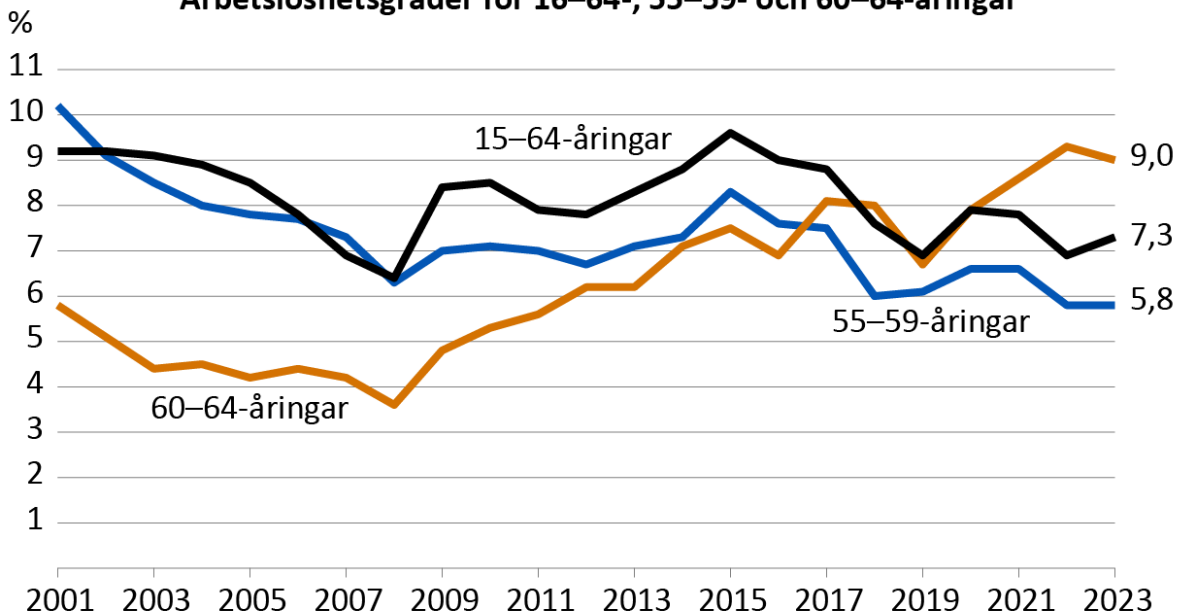
Källa: Finlands officiella statistik (FOS): Arbetskraftsundersökning, ISSN=1798-7830. Helsingfors, Statistikcentralen

Figur: Pensionskyddscentralen

Arbetslöshetsgraden varierar åldersgruppsvis

- 55-59-åringarnas arbetslöshetsgrad följer arbetslöshetsgraden för hela befolkningen i arbetsför ålder, men är klart lägre än den.
- 60-64-åringarnas arbetslöshetsgrad ökade efter år 2019, men vände nedåt en aning i fjol.

Arbetslöshetsgrader för 16-64-, 55-59- och 60-64-åringar

Källa: Finlands officiella statistik (FOS): Arbetskraftsundersökning, ISSN=1798-7830. Helsingfors, Statistikcentralen

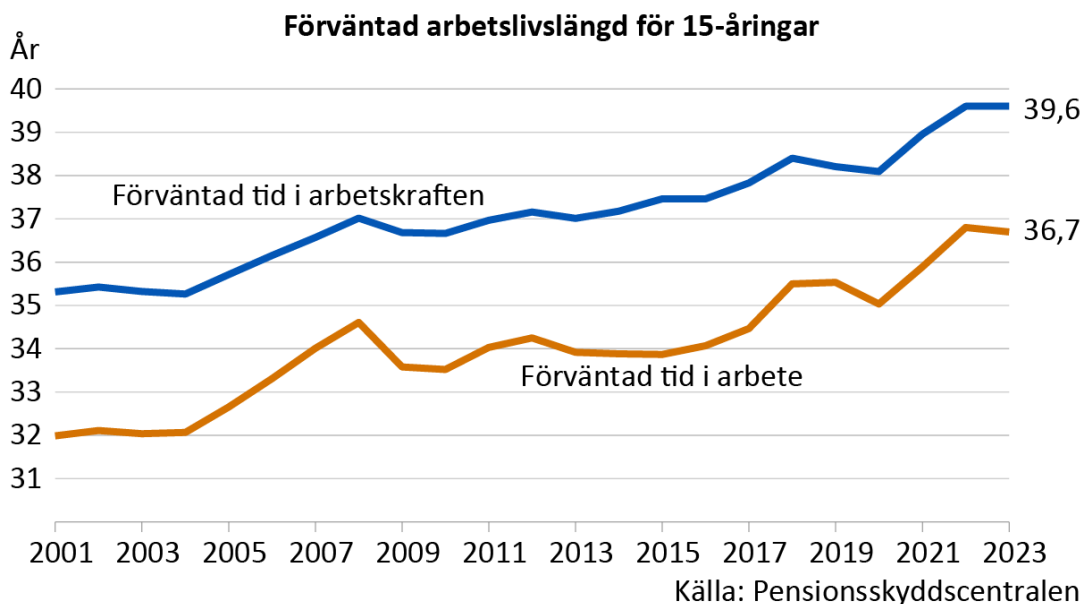
Figur: Pensionskyddscentralen

Tiden i arbetslivet

Arbetslivets längd år 2023

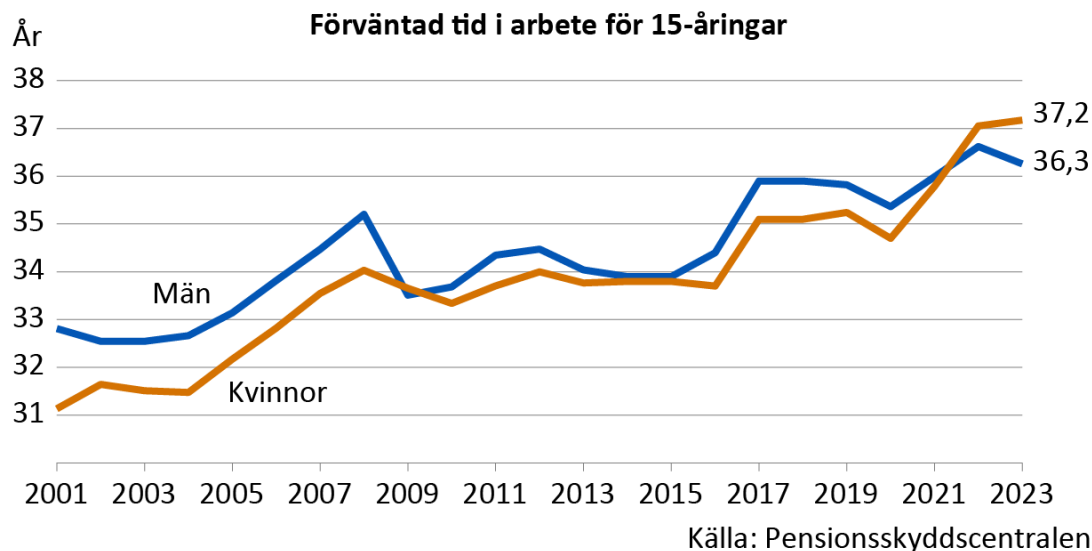
Den förväntade tiden i arbetskraften var 39,6 år

- Samma som året innan,
- ökat på 2000-talet med 4,6 år,
- ökat på 2000-talet med 3,8 år för män,
- ökat på 2000-talet med 5,5 år för kvinnor.

Den förväntade tiden i arbete var 36,7 år

- Minskat med 0,1 år från året innan,
- ökat på 2000-talet med 5,2 år,
- för män 36,6 år (ökat med 3,9 år på 2000-talet),
- för kvinnor 37,2 år (ökat med 6,6 år på 2000-talet).

(Uppdaterad 14.2.2024)

Beskrivning

Arbetspensioneringsålder

Producent: Pensionsskyddscentralen

Statistikens webbsida: [Faktisk pensionsålder](#)

Ämnesområde: Social trygghet

Statistiken ingår i Finlands officiella statistik (FOS): Nej

Beskrivning

Statistiken beskriver pensioneringsåldern inom arbetspensionssystemet i Finland.

Datainnehåll

Pensioneringsåldern beskrivs med tre medeltal: förväntad pensioneringsålder, median och genomsnittsålder.

Klassificeringar

Arbetssektor, kön, ålder, pensionsslag

Datainsamlingsmetoder och informationskälla

Statistiken grundar sig på uppgifter i arbetspensionssystemets register.

Uppdateringsintervall

En gång om året.

Tid för färdigställande eller publicering

Uppgifterna i statistiken publiceras i februari året efter statistikåret. Publiceringsdatumet meddelas i Publiceringskalendern.

Tidsserie

Tidsserien börjar med år 1996. För den privata sektorns del sträcker sig tidsserien ända till år 1983.

Ämnesord

socialförsäkring, pension, arbetspension, pensionsövergångar, pensioneringsålder

Begrepp och definitioner

Förväntad pensioneringsålder

Den förväntade pensionsåldern är ett nyckeltal som tagits fram på Pensionsskyddscentralen för att mäta pensioneringsåldern utan att det påverkas av befolkningens åldersstruktur. Den beskriver den genomsnittliga pensioneringsålder som bildas för försäkrade i en viss ålder när man antar att pensionsfrekvensen och dödligheten i åldersklassen hålls på samma nivå som under granskningsåret.

Den förväntade pensioneringsåldern beräknas för både 25- och 50-åringar. Den förväntade pensioneringsåldern för en 25-åring beskriver hela den arbetspensionsförsäkrade befolkningens pensioneringsålder och används som ett officiellt mått för att beskriva de förändringar som sker i pensioneringsåldern.

Beräkningen av den förväntade pensioneringsåldern för 50-åringar baserar sig på arbetspensionsförsäkrade som fyllt 50 år. Eftersom beräkningen inte inkluderar personer som gått i pension före 50, är den förväntade pensioneringsåldern för 50-åringar alltid högre än för 25-åringar. Skillnaden visar hur pensionering vid 25–49 år inverkar på pensioneringsåldern.

Genomsnitt

Genomsnittsåldern är det aritmetiska medeltalet av de nypensionerades ålder. Vid beräkning av genomsnittsåldern används den ålder då pensionen börjar.

Median

Medianåldern är den mittersta observationen i materialet och innebär att hälften av de nypensionerade är yngre och hälften äldre än detta. Vid beräkning av medianåldern används den ålder då pensionen börjar.

Ny arbetspensionstagare

Med nya arbetspensionstagare avses personer vilkas pension på basis av den egna yrkesbanan började under statistikåret eller vilkas pensionsrätt har börjat tidigare, men för vilka beslutet om pension fattats först under statistikåret. Dessutom förutsätts det att personen inte har fått pension på basis av sin egen yrkesbana på åtminstone två år (gäller inte deltidspension eller partiell förtida ålderspension).

I siffrorna för de olika pensionslagen förutsätts det att personen inte har fått pension enligt respektive slag på två år. I fråga om dem som gått i ålderspension försäkras man sig om att de inte har fått pension på grundval av sin egen yrkesbana (gäller inte deltidspension eller partiell förtida ålderspension) på två år.

Partiell förtida ålderspension, som infördes år 2017, behandlas i statistiken på samma sätt som deltidspension. Personer som tar ut partiell förtida ålderspension betraktas alltså inte som pensionerade.

Familjepensionerna ingår inte i studien av pensionsövergångar.

Granskningen görs alltid med hänsyn till respektive sektor, vilket innebär att man i konklusionerna om pensioneringarna endast ger akt på pensionerna från respektive sektor. När det gäller hela arbetspensionssystemet förutsätts det att personen inte har fått pension från någondera sektorn på två år.

Arbetspensionsförsäkrade

Med arbetspensionsförsäkrade avses i denna statistik personer som omfattas av pensionskyddet och som inte får pension som grundar sig på den egna yrkesbanan (undantaget deltidspension och partiell ålderspension). Den arbetspensionsförsäkrade befolkningen under granskningsåret beräknas på basis av de arbetspensionsförsäkrade i slutet av föregående år.

Arbetspensionssystemet omfattar den privata och den offentliga sektorn. Av de arbetspensionsförsäkrade arbetar cirka tre av fyra inom den privata sektorn och var tredje inom den offentliga sektorn. Försäkrade som under året arbetar inom båda sektorerna utgör mindre än 10 procent av alla försäkrade.

Inom den privata sektorn gäller:

- Lagen om pension för arbetstagare, ArPL
- Lagen om sjömanspensioner SjPL
- Lagen om pension för företagare, FöPL
- Lagen om pension för lantbruksföretagare, LFöPL
- Lagen om avträdelsetöd för lantbruksföretagare, AVSTÖL

Inom den offentliga sektorn gäller:

- Pensionslagen för den offentliga sektorn, OffPL samt
- Pensionsbestämmelser för personalen på Finlands Bank,
- Ålands landskapsregering och
- riksdagsledamöterna och medlemmarna i statsrådet.

1.1.2017 I pensionslagen för den offentliga sektorn OffPL förenas den offentliga sektorns pensionslagar KomPL, StaPL och KyPL samt den särskilda lagen för personalen på Folkpensionsanstalten.

Kvalitetsbeskrivning

Kvalitetsbeskrivning: Pensioneringsåldern 2023

Statistiken över pensioneringsåldern produceras på Pensionsskyddscentralen.

I lagen om Pensionsskyddscentralen slås det fast att Pensionsskyddscentralen (PSC) bland annat har som uppgift att föra statistik över sitt verksamhetsområde. Inom PSC är det planeringsavdelningen som gör upp statistiken.

PSC står för kostnaderna för produktionen av statistiken.

Relevans

Statistiken beskriver pensioneringsåldern inom arbetspensionssystemet i Finland.

Fenomenet beskrivs med tre medeltal: förväntad pensioneringsålder, median och genomsnittsålder. Nyckeltalen beskriver pensioneringsåldern på olika sätt och lämpar sig för olika användningsändamål.

Förväntad pensioneringsålder

Den förväntade pensionsåldern är ett nyckeltal som tagits fram på Pensionsskyddscentralen för att mäta pensioneringsåldern. Den beskriver den genomsnittliga pensioneringsålder som bildas för försäkrade i en viss ålder när man antar att pensionsfrekvensen och dödligheten i åldersklassen hålls på samma nivå som under granskningsåret. Nyckeltalet reagerar endast på förändringar i pensioneringsfrekvensen.

Befolkningens åldersstruktur och andra demografiska fenomen påverkar inte den förväntade pensioneringsåldern.

Den förväntade pensioneringsåldern beräknas för både 25- och 50-åringar. Den förväntade pensioneringsåldern för en 25-åring beskriver hela den arbetspensionsförsäkrade befolkningens pensioneringsålder och används som ett officiellt mått för att beskriva de förändringar som sker i pensioneringsåldern.

Av de tre nyckeltalen i statistiken är den förväntade pensioneringsåldern det som bäst beskriver pensioneringsålderns förändring över tid.

Genomsnitt

Genomsnittsåldern är det aritmetiska medeltalet av de nypensionerades ålder. Vid beräkning av genomsnittsåldern används den ålder då pensionen börjar.

I internationella jämförelser av pensioneringsåldern används oftast genomsnittsåldern som nyckeltal.

Median

Medianåldern är den mittersta observationen i materialet och innebär att hälften av de nypensionerade är yngre och hälften äldre än så. Vid beräkning av medianåldern används den ålder då pensionen börjar. Medianåldern lämpar sig för att beskriva en typisk pensioneringsålder vid en starkt skev fördelning av fenomenet.

Ny arbetspensionstagare

Med nya arbetspensionstagare avses personer vilkas pension på basis av den egna yrkesbanan började under statistikåret eller vilkas pensionsrätt har börjat tidigare, men för vilka beslutet om pension getts först under statistikåret.

De som gått i deltidspension eller partiell förtida ålderspension betraktas inte som pensionerade.

Begreppen och definitionerna i statistiken presenteras på statistikens webbsida på adressen <https://www.etk.fi/sv/forskning-statistik-prognooser/statistik/faktisk-pensionsalder/>.

Noggrannhet och tillförlitlighet

Statistiken grundar sig på uppgifter i arbetspensionssystemets register.

Pensionsskyddscentralen ansvarar för innehållet i arbetspensionssystemets centralregister och sköter och utvecklar den verksamhet som hänför sig till dem. Bestämmelser om PSC:s uppgift att föra register finns i lagen om Pensionsskyddscentralen (PSCL).

Utifrån registeruppgifterna dras det slutsatser om antalen nypensionerade, arbetspensionsförsäkrade och avlidna efter åldersklass. Analyserna utgår från totalmaterial.

Fel som upptäcks i statistiken rättas omgående på webbplatsen. Om betydande fel skrivs ett separat meddelande.

Aktualitet och punktlighet

Statistikuppgifterna publiceras en gång om året, i februari året efter statistikåret. Publiceringstidpunkten meddelas i PSC:s publiceringskalender för statistik på sidan <https://www.etk.fi/sv/forskning-statistik-prognooser/statistik/publiceringskalender/>

Samanvändbarhet och jämförbarhet

Statistiken har getts ut sedan år 2003 och tidsserien har producerats retrospektivt till statistikåret 1996. För den privata sektorns del sträcker sig tidsserien ända till år 1983.

Statistiksiffrorna överensstämmer med statistikerna Arbetspensionstagarna i Finland (FOS) och Arbetspensionsförsäkrade i Finland (FOS).

Statistiken ska tolkas med beaktande av ändringar som gjorts i arbetspensionslagstiftningen.

Tillgänglighet och tydlighet

Statistikuppgifterna publiceras årligen på statistikens webbsida och i PSC:s statistikdatabas på adressen <https://tilastot.etk.fi;>

En beskrivning av statistiken finns på statistikens webbsida <https://www.etk.fi/sv/forskning-statistik-prognooser/statistik/faktisk-pensionsalder/>.

Närmare information om statistiken ges av PSC:s statistiktjänst [tilastot\(at\)etk.fi](mailto:tilastot(at)etk.fi).

Metodbeskrivning

Definition och beräkning av den förväntade pensioneringsåldern

Den förväntade pensioneringsåldern beskriver den genomsnittliga pensioneringsåldern för försäkrade i en viss ålder med antagandet att den åldersklassrelaterade pensioneringsfrekvensen och mortaliteten kvarstår på granskningsårets nivå.

Den förväntade pensioneringsåldern fås genom att man först räknar ut de försäkrades mortalitet och pensioneringsfrekvensen för varje åldersklass under granskningsåret. Med hjälp av dessa andelar kan man räkna hur många som i en till storleken bestämd mängd bestående av försäkrade i en viss ålder (exempelvis 100 000 stycken 25-åringar) skulle pensioneras inom ett år.

Antalet återstående försäkrade som är ett år äldre fås genom att man från det ursprungliga antalet subtraherar de nypensionerade och antalet avlidna som uträknats utifrån mortaliteten. Då man på samma sätt fortsätter ett år i sänder fram till åldern för ålderspension, får man för samtliga åldersklasser fram det kalkylmässiga antalet personer som pensioneras. Medelåldern på basis av dessa kalkylmässiga nypensioneringar utgör den förväntade pensioneringsåldern.

Formel för beräkning av den förväntade pensioneringsåldern:

Pensioneringssannolikheten i åldern j
fås genom följande formel

$$A_j = e_j \prod_{k=m}^{j-1} (1 - e_k - y_k)$$

och den förväntade pensioneringsåldern
är åldersmedeltalet för siffrorna A_j

$$E_m = \left(\sum_{j=m}^{70} j A_j \right) / \sum_{j=m}^{70} A_j$$

e_j = pensioneringsfrekvensen i åldern j

y_j = dödsrisken i åldern j

m = vald utgångsålder

Fram till slutet av år 2004 var den allmänna pensionsåldern 65 år. Därför var slutåldern i formeln år 2004 och före det 65 år. I början av år 2005 ändrades den allmänna pensionsåldersgränsen så att man kan gå i ålderspension flexibelt i åldern 63–68 år. Därför höjdes den övre åldersgränsen i formeln för beräkning av den förväntade pensioneringsåldern till 70 år från och med år 2005. Höjningen av slutåldern från 65 till 70 år har uppskattats ha höjt den förväntade pensioneringsåldern med ca 0,1 år.

Krav på den förväntade pensioneringsåldern

- Det beskrivande måttet reagerar på rätt sätt på förändringar i pensioneringsfrekvensen. Det sjunker, om pensioneringsfrekvensen stiger i någon åldersgrupp som är yngre än pensionsåldern, och stiger, om pensioneringsfrekvensen sjunker.
- Det beskrivande måttet reagerar endast på förändringar i pensioneringsfrekvensen. Det får inte påverkas av befolkningsrelaterade fenomen, såsom befolkningens åldersstruktur.
- Måttet reagerar omedelbart på förändringar i pensioneringsfrekvensen, eftersom kalkylerna baserar sig på nya pensioner. Om kalkylerna gjordes utifrån dem som redan är pensionerade, skulle förändringarna synas långsamt i resultatet.
- Det statistiska material som behövs i kalkylerna finns tillgängligt. Pensionsskyddscentralen upprätthåller ett centralregister över alla arbetspensioner och arbetspensionsförsäkrade, vilket möjliggör en studie som grundar sig på pensioneringsfrekvensen.

Den förväntade pensioneringsåldern uppfyller mycket väl de fyra ovan nämnda grundkraven.

Ett krav som ytterligare kunde tilläggas vore till exempel internationell jämförbarhet. Det kan dock vara problematiskt att få jämförbart material, även om det har lyckats i fråga om Norden.

Det är inte heller ändamålsenligt att beräkna den förväntade pensioneringsåldern för en liten population, eftersom antalet löpande pensioner i varje åldersklass inom populationen bör beskriva pensioneringssannolikheten. Redan detta krav resulterar i en så stor population, att det inte är ändamålsenligt att beräkna den förväntade pensioneringsåldern för personalen i ett enskilt företag.

Bakgrund: målet att senarelägga pensioneringar

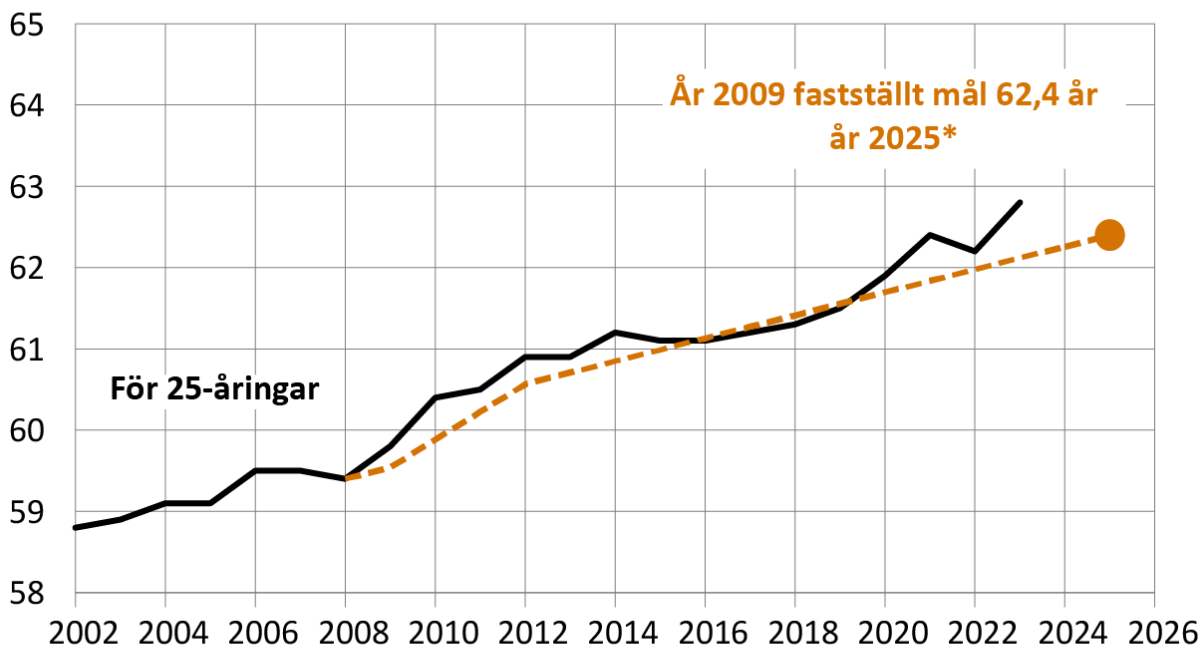
Målet att senarelägga pensioneringar

Sedan början av 1990-talet har strävan varit att dämpa trycket att höja pensionsavgifterna. Centrala metoder har varit förlängning av arbetslivens längd och höjning av pensioneringsåldern. Ändringen av arbetslivet följs främst med hjälp av de äldres sysselsättningsgrad och pensioneringsåldern med den förväntade pensioneringsåldern, som har utvecklats hos Pensionskyddscentralen.

- Det långsiktiga målet i samband med 2005 års pensionsreform var att senarelägga pensioneringarna med 2–3 år. Tidpunkten fastställdes inte exakt.
- Under våren 2009 förhandlade regeringen och arbetsmarknadsorganisationerna noggrannare om höjningsmålet: till och med år 2025 ska den förväntade pensioneringsåldern stiga till minst 62,4 år. Med en jämn takt borde den förväntade pensioneringsåldern årligen ha stigit med nära 0,2 år.
- Även i regeringsprogrammet år 2011 upprepades målet som fastställdes om ökningen av för den förväntade pensioneringsåldern.
- Också i det strukturpolitiska programmet år 2013 fastställdes målet för den förväntade pensioneringsålderns ökning till minst 62,4 år till och med 2025. För att nå målet krävdes då en ökning på drygt 0,1 år per år.
- I motiveringen till 2017 års pensionsreform konstateras att målet för den förväntade pensioneringsåldern fortfarande är 62,4 år.
- År 2021 uppnåddes målet, men år 2022 sjönk den förväntade pensioneringsåldern med 0,2 år. År 2023 överskreds minimimålet klart när värdet på den förväntade pensioneringsåldern steg till 62,8 år.

Den förväntade pensioneringsåldern: mål och utfall

Förväntad pensioneringsålder

*Målet förutsatte en ökning i jämn takt med 0,2 år per år från nivån år 2008. Den verkliga ökningen har varit snabbare. År 2023 översteg den förväntade pensioneringsåldern målet med 0,4 år.

Källa: Pensionskyddscentralen